

Učiteljski tovariš

Stanovsko političsko glasilo J. U. U. — sekcije za di. P. n. Licejska knjižnica Ljubljani
Mesečna priloga »Prosveča« Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 61. Rokopisno mesto: Ljubljana, Strossmayerjeva ulica 41. Naročnina letna 60 Din. Za inozemstvo 80 Din. Članek sekcije J. U. U. plačajo list in članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, druge posebe. 11.197. Telefon 3112

Odkrita beseda članstvu

Dragi tovariši! Na praznik je bila pri meni učiteljica A. iz B. Rekla mi je, da je prosila za razpisano mesto v C., D. in E., kjer so ti kraji v obližju njenega doma, pa nima nikakih zvez in priporočil. Srečeval sem ji, naj se obrne na Tebe, kot predsednika organizacije, mogoče ji lahko pomagaš.

Včeraj sem govoril z g. F. iz G., pa mi je obljubil, da bo šel na bansko upravo in jo bo priporočil. Vem, da je vse to proti principom naše organizacije, pa kaj hočeš, ko delajo vsi tako. V našem srezu so lepa učiteljska mesta (večinoma ob železnici); izpraznjena so, pa ti preko noči pride učiteljica, s par službenimi leti — ko bi se v primeru razpisa potegovalo na desetine starih učnih oseb za isto mesto.

Taki primeri uče človeka trkati in pritiskati kljube, če noče ostati zadnji.

Res so čudna pota za našo nastavitve in premestitev! Večkrat sem že vprašal, kako je z mesti v Ljubljani ali neposredni okolici radi šolanja otrok, in se mi je reklo: izključeno, vse je prezasedeno. Pred par dnevi pa čitam imenovanje v Ljubljano k prosvetni upravi in dve zelo mladi samski učiteljici sta zasedli dve mesti v neposredni bližini Ljubljane. Neki učitelj mi je pred kratkim rekel: imam že mesto v Šiški, a samo čakam, da bo še eno mesto prazno in pojde še žena z menoj. Vprašal sem ga za recept, pa mi ga ni hotel izdati.

Tovariško pozdravlja

H. I.

Tako pismo, ki mu jih je še več sličnih na te in druge osebe, na gg. narodne poslance, na gg. senatorje in na razne korporacije, ki so tako »dobre«, da posredujejo za učiteljske službe.

Sekcija je v zadnjih letih dala ob razpisu edino pismeni predlog na bansko upravo za vse družinske očete in matere, ki imajo otroke za šolanje, za one, ki so iz zdravstvenih razlogov nujno potrebni premestitve ter za one, ki so bili v zadnjih letih proti svoji volji zaradi lajških vplivov premeščeni ter so sedaj prosili za kako razpisano mesto in so se potom sreskega društva obrnili do sekcije, da opozori na merodajnih mestih na tehtne razloge, ki se v uradnih prošnjah ne dajo tako izraziti. V druge namestitve se sekcija ne meša in neče, da bi organizacija postala »posredovalnica za službe« ter bi sama s tem demoralizirala učitelstvo.

Če se članstvo zaradi tega obrača potem do drugih faktorjev, do gg. poslancev, do gg. senatorjev, do političnih in nacionalnih organizacij ter jim samo odpira vrata za vmešavanje v učiteljske namestitve in premestitve, se mora zavedati, da škoduje samo sebi ter samo ustvarja razmere, ki so v praksi pri učiteljskih nameščenjih in čez katere se pritožuje. V kolikor bolj ti krogi potem podpirajo prošnje, mesto da bi navajali učitelstvo na redni uradni postopek in prepustili odločbo edino prosvetni upravi, toliko bolj demoralizirajo učitelstvo.

Službene in stanovske moralne osnove učitelstva trpe največ ob vsakoletnih razpisih in oddaji službenih mest in kadar se vrše kake volitve. Ob teh prilikah utrpí vedno učitelstvo in šola neko škodo, ki jo je potreba potem popravljati, a se v svoji notranjosti povsem popravi ne da.

Veliko krivde vsemu je nedovoljen predpis glede postopanja pri namestitvah in ob izpraznjenju posameznih službenih mest ter v pomanjkanju izvajanja načelne prosvetne personalne politike. Na tem trpimo in bolehamo, ker osebni razlogi in osebni vplivi izpodrivajo in uničujejo načela.

Članstvu moramo razjasniti zmotno nazorjanje, da organizacija sodeluje v katerikoli komisiji za nameščenja ali, da prosvetna uprava vpraša organizacijo za mišljenje ob namestitvah. V sedanjih razmerah je čisto prav, da se to ne godi in da organizacija ne nosi tudi nobene odgovornosti glede namestitev. Ona mora imeti proste roke in ne sme biti soudeležena, da tem lažje nastopi in opozori merodajne faktorje, kadar se zaradi napačnih informacij in vplivov s strani lajških faktorjev izvrši kako pogršeno nameščenje in premeščanje.

Naše stremenje mora iti za tem, da bo strokovno, šolsko delo učitelstva zopet dobilo svojo vrednost tudi pri namestitvah ter da se odpravijo lajški vplivi, ki kršijo ob vsakem primeru zdrave osnove personalne prosvetne politike. Pri namestitvah in premestitvah učitelstva naj ima pravica samo prosvetna uprava, katere dolžnost naj bo, strogo varovati zakonito in pravično postopanje.

Edino to mora biti želja in stremenje učitelstva. Zato ne sme članstvo padati iz ravnesja ob oddaji službenih mest in ne sme samo kršiti temeljnih principov, na katerih bazira pravično nameščenje.

Četudi gre v gornjem konkretnem primeru za skromno službo, za službeno mesto, ki ni posebnost, in je tovarišica upravičena do enega zaprosenih mest, se organizacija ne more spuščati v posredovanje za take primere namestitev, ako članstvo želi — da se ne prične s tem razkroj v lastnih vrstah. V teh primerih moramo računati na uvidevnost in razsodnost članstva ter moramo odkrito povedati, da je v zmoti vsak član, ki misli, da je naloga organizacije pridobiti članstvu boljša službena mesta preko vsakih načel.

Naloga organizacije je vse višja. Boriti se mora za skupne interese, katerim morajo pojedinci čisto celo podvreči osebne interese in se jim celo odreči.

Naša borba pri nameščenjih mora iti preko sedanjih primerov namestitev, ki vzbujajo hudo kri, iti mora v smeri izvojevanja nove zakonite podlage za nameščenja, ki nam bo dala garancije za pravičnejšo osnovo in pravičnejše postopanje pri namestitvah z edinih vidikov koristi šole, narodne prosvete in s tem interesov naroda in države.

Z vsemi razpoložljivimi sredstvi se moramo zavzeti na vseh merodajnih mestih vsi, da se izvede predlog Jugoslovenskega učiteljskega združenja glede izpremembe zakona o narodnih šolah.

Lajški krogi se niti ne zavedajo, koliko škode napravljajo s svojim vmešavanjem v učiteljska nameščenja in premeščanja, zato je dolžnost vsakega člana JUU, da to poudarja in utemeljuje ob vsaki priliki tudi v izvenstanovskih korporacijah ter skuša doseči, da se v dobrobit šole in učiteljskega stanu tudi lajški krogi izrečejo za preosnovo učiteljskih nameščenj in premeščenj. Dokler bo pa učitelstvo samo celo angažiralo te kroge, da se vmešavajo v učiteljska nameščenja in premeščanja — smo pa na krivi poti.

Ivan Dimnik.

IV. učiteljski zadružno-gospodarski tečaj sijajno uspel

Kakor je že Učiteljski tovariš poročal, se je vršil od 3. do 22. t. m. IV. zadružno-gospodarski tečaj v Ljubljani in Trgovskem domu. Tečaj je redno obiskovalo 31 učiteljev iz raznih krajev dravske banovine ter so si tu pridobili mnogo strokovnega znanja na polju zadružništva in gospodarstva vobče.

Tečajniki so si izvolili za predsednika tov. Viljema Kusa, ki je o željah tečajnikov posredoval pri vodstvu. Da je pa tečaj res tako sijajno uspel, gre predvsem zahvala predsedniku sekcije tov. I. Dimniku, ki je uvidel, da so zadružno-gospodarski tečaji potreba učitelstva tako, da se more vsak učitelj res praktično udeleževati, ki je tečaj dovršil. Vodstvo tečaja je bilo v izvezbanih rokah tovariša mestnega šolskega nadzornika R. Gruma, ki je strokovnjak in so mu tečajniki hvaležni. Tudi svoj predmet, zadružno-knjigovodstvo, ki je sam po sebi težak in lajku mnogokrat nerazumljiv predmet, nam je podal v taki obliki, da smo ga vsi, prav vsi dobro razumeli tako, da nam je ameriški journal ali vodstvo kake druge knjige malenkost. Njemu gre tudi zahvala, da smo si v popoldanskem času ogledali zanimivosti Ljubljane in okolice, obiskali smo najrazličnejše tovarne in zavode, kakor Kolinsko tovarno, Čemažarjevo litografijo, Pekatete, Učiteljsko tiskarno, Strojne tovarne in livarne, Ljub-

ljansko radio oddajno postajo v Domžalah, tovarno lepenke na Količevem ljubljanskega veletrgovca I. Bonača, klavirno, mestno plinaro in elektrarno, tobačno tovarno itd. Tudi drugi gospodje predavatelji so svojo nalogo izvrstno izvršili in so nam podali živo sliko o zgodovini in ustroju zadrug, o vodstvu knjig v posojilnicah po rajfajznom načinu, pa tudi trgovino in promet bomo od slej opazovali z drugim očesom. Kar se pa tiče menice, smo vsi tečajniki sklenili, da je le ta kača, ki ob nepazljivosti lahko uniči celo človekovo eksistenco. Vsled tega bo eliminirana tudi iz našega kmetskega življenja, ker je tu lepše in sigurnejše življenje brez takih papirjev. Tovariši so se za snov živo interesirali, posebno pa Vranc in Jurančič, ki sta imela na tečaju tudi predavanja in je bila ta debata najživljajša.

V soboto smo napravili družabni večer, ki so se poleg predavateljev gg. Smodiša, Šifrarja in Koruze udeležili predstavniki sekcije predsednik g. Ivan Dimnik ter blaginjak in vodja tečaja g. Rado Grum. Tovariš Kus Viljem je otvoril družabni večer, pozdravil vse navzoče, se zahvalil sekciji za trud ter poudarjal naslednje: Zadružno-gospodarski tečaji so postali neka potreba današnjih časov, ker je nujno potrebno, da se učitelj na deželi in tem pravcu udeležuje. Današnji časi

XIII. glavna skupščina

Jugoslovenskega učiteljskega združenja bo 19., 20. in 21. avgusta 1933

A. Predhodni posli.

I.

Po čl. 86. poslovnika je določena seja glavnega odbora za soboto 19. avgusta 1933. od 11. do 13. ure. Vršila se bo v mali dvorani Sokolskega doma na Taboru v Ljubljani.

Tej seji prisostvujejo kot člani: vsi člani izvršnega odbora iz Beograda, vsi predsedniki sekcij in vsi po čl. 22. pravil izvoljeni člani.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnje seje glavnega odbora.
2. Dogovor o delu na glavni skupščini.
3. Predlogi in vprašanja za skupščino.

II.

Konferenca glavnega odbora in delegatov 19. avgusta 1933. od 15. do 18. ure.

Dnevni red:

1. Oddaja pooblastil tajništvu.
2. Dogovor glede volitev skupščinskih odborov.

Konferenca bo v veliki dvorani Sokolskega doma na Taboru v Ljubljani.

B) Glavna skupščina.

Dnevni red:

Prvi dan 20. avgusta dopoldne.

Začetek ob 9. uri.

1. Otvoritev skupščine.
2. Izvolitev šestih tajnikov, treh overovateljev zapisnika in vseh odborov.
3. Predavanje g. dr. Nikole M. Popovića, rednega profesorja univerze v Beogradu: »Filozofsko pedagoški značaj psihoanalize.«
4. Polaganje vencev pred spomenik kralja Petra I. in pred spomenik dr. Franceta Prešerna.

Popoldne.

Začetek ob 16. uri.

1. Čitanje zapisnika.
2. Poročila verifikacijskega in ostalih odborov.

Drugi dan 21. avgusta dopoldne.

Začetek ob 9. uri.

1. Nadaljevanje poročil posameznih odborov.
2. Sprejetje resolucije.

Glavna skupščina se bo vršila v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani.

Navodila.

1. Zaprošena je četrtinska vožnja za člane združenja.
2. Poleg delegatov smejo prisostvovati glavni skupščini tudi člani združenja. Pri vstopu v dvorano bodo morali pokazati svojo uradniško legitimacijo in člansko izkaznico.
3. Delegati bodo v parterju, ostalo članstvo pa na galeriji.
4. V Ljubljani je organizirala sekcija za dravsko banovino posebni odbor za stanovanja in prehrano. Stanovanje bode:
 - a) v hotelih (restavracijah) za 24 ur od 25 do 40 Din;
 - b) v privatnih hišah za ceno od 15 do 30 Din;
 - c) v internatih po ceni od 10 Din;
 - d) v drž. Učiteljski šoli po 2 Din za noč.Kdor bo stanoval tu, naj prinese s seboj primerno odejo.
5. Vsak član združenja, ki želi, da se mu preskrbi stanovanje, naj javi z dopisnico na naslov: Jugoslovensko učiteljsko združenje, sekcija za dravsko banovino v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6, nastopne podatke: a) kako stanovanje želi; b) za katere dni; c) s katerim vlakom dospe v Ljubljano; d) kdor ne pride sam, naj javi spremstvo. Vsak član, ki zahteva stanovanje, naj javi točno adresu: kraj, srez in banovino. S prijavi hitite!
6. Na glavnem kolodvoru v Ljubljani bo posloval stalno odbor za stanovanja že od 18. avgusta dalje. Nanj naj se obračajo vsi takoj, ko dospejo v Ljubljano.
7. 19. avgusta ob 20.30 bo koncert Učiteljskega pevskega zbora v veliki dvorani Sokolskega doma na Taboru. Po koncertu bo na letnem telovadišču prosta zabava.
8. Po skupščini 21. avgusta bodo razni izleti po dravski banovini. O prostem času bo razgledavanje kulturnih ustanov v Ljubljani. Vse podrobnosti bodo razvidne iz brošure, ki jo bo lahko dobil vsak udeleženec.

III. banovinska skupščina

Jugoslov. učitelj. združenja, sekcije za drav. banovino v Ljubljani

se bo vršila v dneh

17. in 18. avgusta 1933

v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti v Ljubljani.

Spored:

Dne 17. avgusta:

1. Ob 9. uri: Verifikacija delegatov pred vhomom v zborovalno dvorano.
2. Ob 10.30 uri: Otvoritev skupščine.
3. Volitev odsekov.
4. Tajniško poročilo.
5. Račun za poslovno leto 1932./33.
6. Ob 16. uri: Seje odsekov na učiteljski šoli v Ljubljani.

Dne 18. avgusta:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročila odsekov.
3. Poročilo nadzornega odbora.
4. Proračun za poslovno leto 1933./34.
5. Resolucija.

Legitimacijo za banovinsko skupščino sekcija ne bo razpošiljala. Sreska društva naj izdajo svojim delegatom sama primerna potrdila, ki bodo veljala tudi za glavno skupščino. Brez potrdil delegati ne bodo overovljeni.

Delegati, javite se za stanovanje, da ne boste ostali brez njega, ker že prihajajo številna naročila iz drugih banovin za glavno skupščino! Upoštevajte navodila v vabilu za glavno skupščino!

Jugoslovensko učiteljsko združenje, sekcija za dravsko banovino v Ljubljani, dne 26. junija 1933.

Ivan Dimnik, s. r. predsednik.

Jos. Kobal, s. r. tajnik.